

FRA LUČENZ

Ta' kull sena, fi żmien il-lampuki, Fra Lučenz kien jinżel niżla Wied iż-Żurriq jagħmel iċ-ċirka qalb is-sajjieda. U mita kienu jaqbd u, kien idabbarha tajjeb, għax Fra Lučenz ma kienx bniedem li jitolbok u ma tatihx. Raġel dħuli għall-aħħar, li kien xellifhom l-erbgħin sena, wiċċu mfaqqa' u dejjem bid-daħka; kull fejn imur, in-nies tafu, kullimkien għandu l-ħbieb, gatt ma joħroġ mill-Kunvent li ma jergāx jidħol bil-ħorġa mimlija.

Kien dħul ix-xahar tar-Rużarju; sema safi, arja ħelwa, baħar żejt. "Il-lum jaqbd u l-lampuki," qal bejnu u bejn ruħu Fra Lučenz, u minnufih irħielha lejn Wied iż-Żurriq. Malli lemħuħ nieżel man-niżla, li minn fuq il-Ħnejja tibqa' sejra sal-baħar, kemm nies kien hemm ix-xatt, fuq il-blat, fil-wieħed tad-djar bdew iġħajjtu: "Ġej Fra Lučenz! Ġej Fra Lučenz! Sajda tajba l-lum! San Frangisk jibagħtilna r-risq!" "X'hemm uliedi?" qallhom Fra Lučenz xħin wasal ħdejhom. "Ħarġu għal-lampuki dal-lejl?"

"Ħarġu;" weġbuh il-koll f'daqqa, "u qegħdin nistennew-hom deħlin; jalla jaqbd u; ilhom ħafna ma jaqbd u denb ta' ħuta. Anqas ħaq il-lixka! Donnu l-baħar nixef!"

"Tibzghux uliedi," qallhom bil-ħlewwa Fra Lučenz biex ifarraġhom, "San Frangisk jibagħtilkom il-ġid. Tgħidli qalbi l-lum jaqbd u."

"Minn fommok għal fomm Alla," weġbuh ferħanin. U dlonk reġġu bdew iġħarrxu fil-bogħod biex jaraw jilmħux xi nikta bajda fil-firxa kbira u wiesgħa tal-baħar.

Għaddiet siegħa u d-dgħajjes bdew deħlin. L-ewwel ma daħlet id-dgħajsa ta' Pawlu l-aħmar, mimlija sa nofsha b'lampuki ta' ratal u ratal u nofs il-waħda. "San Frangisk bagħtilna l-ġid; ilqa' Fra." U malajr newwillu żewġ lampukiet mill-isbaħ li kellu.

Ma damux ma daħlu ta' Ċnejsu, il-Bandlu u s-sajjieda l-oħra. Kien ilhom ma jaqbd u qabda bħal dik. Imqar l-iżgħar qoxra daħlet imfawwra bil-lampuki. U Fra Lučenz jilqa' l-lampuki minn għand kull wieħed u lil kullħadd iwieġeb bi tbissima ħelwa: "San Frangisk ikattar."

Biex jergā' l-ura lejn il-Kunvent b'dik it-tagħbija ħut fuq dahru, kien ikun għaqal it-tfal. X'jaqbd u jagħmlu bih dak il-ħut kollu l-Kunvent? Għal seba' rħieb li kienu, żewġ lam-

pukiet biż-żejjed. U l-bqija? Iqassmuhom lill-foqra? Imma l-ewwel foqra kienu huma. Ibigħuhom? Mela jista' jbigħhom hu, u ma jitgħabbiex bihom sal-Kunvent.

Hekk haṣibha Fra Luċenz u ma damux ma daru miegħu x-xerrejja li mbagħad imorru jbiegħu fir-rhula. Il-Fra, li kien jaq kif imorru dawn il-ħwejjeġ, tbiegħed xi tlett iqjiem jew erbgha u bdew resqin lejħ wieħed, wieħed ix-xerrejja, u kull wieħed iwaħħal xofftejħ ma' widnet il-Fra, idawwar idejħ it-tnejn madwar fomm u jfesfisl u xi haġa u jwarrab biex warajħ jersaq ieħor.

Max-xerrejja kien hemm Grezz ta' Żingla, mara li ara ddendel kusek magħha! Resqet hi wkoll lejn il-Fra biex tfesfisl u xi haġa f'widnejħ, imma ma ħallihiex. Mela x'inhu! Dalwaqt se' jħalli mara tkellmu f'widnejħ! U n-nies xi tgħid? Li jidħol f'ħanut jiekol bukkun u jixrob qatra mal-ħbieb, fiha u ma fihix, imma wiċċ lin-nisa ma tahom qatt, u fuq daqs-hekk hadd ma kien jista' jgħid xejn fiħ.

Grezz, malli rat li l-ħsieb li kellha li taqla' żewġ soldi minn fuq Fra Luċenz tarilha mar-riħ, bdiet tgħajjru b'sebāt il-sna, u teħodha miegħu qatta bla ħabel.

Ir-rġiel, li kienu hemm, daru fuqha biex isikktoha; imma Fra Luċenz xejn ma ħabbat rasu. Ħallieha titbaqbaq u tit-maħħan kemm riedet; bieġħ il-ħut lil min tah l-aktar, qabad il-flus, rabathom għoqda f'tarf il-maktur u daħħalhom fi ħziemu.

Żamm għalih lampuka waħda. Għax, kos, tmur ħdejn il-baħar, tara dak il-ġid kollu u ma titrejjaqx ma kenitx haġa li jagħmilha Fra Luċenz. Daħal f'ħanut. Erba' rġiel li kienu bil-qiegħda madwar mejda, malli rawħ dieħel, daru lejħ jifir-ħulu: "Tajba l-lum, Fra! Morna tajjeb, eh?" Imma l-Fra dak il-ħin ma kellux moħħ il-kliem żejjed; xeħet il-lampuka fuq il-mejda u qallhom: "Ara min se' jħallas l-inbid u l-ħobż u nieklu dil-lampuka flimkien." Kullħadd għoġbitu, u malajr sieħu lil tal-ħanut: "Isa, hawn dil-lampuka, aġmel erba' għaġiniet għalina l-ħamsa u la ddumx."

Sa kemm kien lest l-ikel qagħdu jithadtu fuq is-sajd. "Żmien ħazin," qalulu, "ilna xhur ma naqbd u ħuta. Ħlief xi wiżna vopi, mita tiġina tajba, ma naqbd u. Il-fanfri bil-kemm rajniehom. U biex tiġina minn kullimkien, intela kull ma hawn bid-dniefel li jieklu l-ħut li jkun inqabad u jqattgħu għażel u konzijiet u jagħmlulna ħsara kbira."

Fra Luċenz ħass qalbu tingħafas; kien hu wkoll bin ix-xoġħol u, qabel ma daħal ajk, ħtiegħu jaħdem u jbati biex

igħin lil missieru. Imma biex iderrilhom, qalilhom : “Imma l-lum il-Bambin baġħathielkom tajba; il-lum tpattu għal mita qbadtu ftit jew xejn.”

“Iwa, imma aħna mhux il-lum biss irridu nieklu,” wegħbu il-koll; “inti ġmielek, Fra, ħobżok maħbuż u żejtek fil-kus, imma aħna ma’ kull matla’ xemx jaħtigilna naħsbu għall-ħobż għalina u għal min għandna d-dar.” Ma riedx joqgħod għaliha din Fra Luċenz u b’leħen ftit u xejn għoli qalilhom : “Li kien ħobżi maħbuż ma kontx niġi hawn nittallab, u ma kontux tarawni nħabbat bieb bieb u nnewwaħ dejjem : San Franġisk ikattar. Bħalkom irrid naħdem u niġri dejjem minn raħal għal ieħor biex naħseb għal min qiegħed il-Kunvent.”

Biex ma jiġbdux aktar fit-tul b’dal-kliem fieragħ, wieħed minnhom dar lejn tal-ħanut u għajjat: “Sa ddum ma ġġibilna nieklu?” “Dal-waqt magħkom,” wegħbhom minn ġewwa, “sa nnizzel il-għaġin minn fuq in-nar.” U ftit wara ħames platti jdaħħnu kienu fuq il-mejda, b’ratlejn għaġin ġo fihom u erba’ ġbejniet maħkukin fuqhom. “U l-inbid fejn hu?” għajjat il-Fra, “għax jien jekk ma narax l-inbid fuq il-mejda ma nikolx”. “Newwel nofs kwarta minn dak l-inbid li għandek merfugħ għall-ħbieb,” qal ieħor lil tal-ħanut.

Kielu l-għaġin kollu u l-lampuka kollha, u xorbu l-inbid u reġgħu xorbu belgħa oħra u għaddew saġħtejn flimkien fl-akbar hena. Xhin qam biex johroġ Fra Luċenz, ħbiebu żammewh; “sejjer?” bdew iġħidulu; “oqgħod ftit ieħor; għadu l-ħin; nieħdu belgħa oħra.”

“Belgħa oħra neħduha,” wieġeb il-Fra bid-daħka, “imma noqgħod iżjed ma nistâx, għax il-ħin qiegħed jagħmel, u jiena għad irrid immur fil-bogħod.”

U reġgħu xorbu. Il-Fra sellem lill-erbât iħbieb, ħareġ mill-ħanut, ħalliehom jagħmlu bejniethom il-kontijiet, u hu telaq lejn il-Kunvent bil-barka, li kien baġħatlu San Franġisk filgħodu, marbuta tajjeb fi ħżiemu.